

Quinari i Festivitat de la Mare de Déu dels Dolors

Besalú - 2005

IV Dolor - CAMÍ DEL CALVARI

VENERABLE CONGREGACIÓ
DE LA MARE DE DÉU
DELS DOLORS DE BESALÚ

"...Sigui vostra gran puresa
alabada eternament,
puix que Déu omnipotent
es complau en tal bellesa.
A Vós, celestial princesa,
sagrada Verge Maria,
us ofereixo en aquest dia
l'ànima, la vida i el cor.
Mireu-me els ulls plens d'amor;
no em deixeu, no, Mare,
jo no ho voldria..."

Aviat arribarà la setmana que dediquem a la Mare de Déu dels Dolors

Aquest any he tingut la sort que la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors em proposés el càrrec de prior. Feia ja molt temps que expressava la il·lusió que em faria poder ocupar aquest lloc i la veritat és que em pensava que això no m'arribaria.

Per tant, ja us podeu pensar que no vaig pas haver de pensar-m'ho dues vegades i vaig acceptar amb molta joia ser portador del pendó amb tota la responsabilitat que per mi això implica.

Encara que no sigui fill de Besalú, em sento besaluenc, ja que fa molts anys que hi visc i em sento molt identificat amb aquest poble. He observat que una de les *activitats* que més gent de Besalú aplega és precisament la Processó dels Dolors. Qui més qui menys, tots sentim quelcom especial durant la setmana dels Dolors. Per uns és un sentiment religiós, per altres unes ganes de mantenir una tradició de fa molts anys... i de ben segur que per a tots és un sentiment de molt de respecte.

Tothom, gent de Besalú i gent de fora que hi vulgui participar, hem d'intentar que tant els actes del quinari com la Processó es vagin mantenint com fins ara o, si s'escau, millorar-los. Crec que amb la incorporació de gent jove, tant en l'organització com en la participació en totes les activitats, tenim garantida la continuïtat.

Tots som conscients que perquè es puguin dur a terme tots els actes que es realitzen durant la setmana dels Dolors cal l'esforç de molta gent que s'hi dedica, no pas només durant aquesta setmana sinó durant tot l'any. La meva felicitació per a tots.

Que aquest any, com els anteriors, tots aportem el nostre granet de sorra en les celebracions en honor a la Verge, uns assistint a les cerimònies, altres participant a la Processó, uns altres seguint-la i altres des de casa pensant-hi... Cadascú de la manera que bonament pugui.

Lluís Alguerri i Teixidor

Prior

Lluís Alguerri i Teixidor

Nascut a Camprodon el 16 d'abril de 1932

Va professar de congregant el dia 2 d'abril de 1993

Va exercir de comissari l'any 2000

Comissaris

- ✓ Josep Gamero i Fauró
- ✓ Martí Gironell i Compta
- ✓ Francesc Grau i Gratacós
- ✓ Jordi Jordà i Segura
- ✓ Joan Lagares i Corominas
- ✓ Narcís Lagares i Corominas
- ✓ Lluís Sala i Tubert

Invitació

Agraeixo el nomenament de prior a la Junta de la Venerable Congregació dels Dolors i com a tal us convido a tots els actes que se celebren durant el quinari i molt especialment a la processó en honor a la Verge que tindrà lloc el proper 18 de març.

Del 14 al 18 de març de 2005

Dilluns, dia 14

Matí A les 8, missa.

Vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.

Dimarts, dia 15

Matí A les 8, missa.

Vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.

Dimecres, dia 16

Matí A les 8, missa.

Vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.

A les 10, acte cultural a la sala d'actes de l'Ajuntament:

– Presentació de la nova *PLANA WEB* de la Venerable Congregació.

– Presentació del nou *MANUAL DEL CONGREGANT*.

Dijous, dia 17

Matí A les 8, missa.

Vespre A les 8, Corona dels Dolors i missa amb homilia.

A les 9, celebració penitencial.

Divendres, dia 18 FESTIVITAT DE LA MARE DE DÉU DELS DOLORS

Matí A les 8, missa.

A les 12, MISSA SOLEMNE, amb acompanyament d'orquestra. Seguidament, el prior de l'any passat, Sr. Pere Quera i Hurtós, farà lliurament del penó al prior d'enguany, Sr. Lluís Alguerri i Teixidor.

Tarda A 2/4 de 5, conclusió del quinari, amb Corona dels Dolors, cant de la *Salve* pel cor d'apòstols i sermó.

A 2/4 de 6, entrada de novicis i professió de congregants.

Vespre A les 7, missa, amb acompanyament del Cor Parroquial.

A 2/4 de 9, el cos d'Estaferms i el maniple de Manaies desfilaran per diferents carrers de la població i aniran a cercar el prior i les autoritats de la vila, respectivament.

Tot seguit, a la plaça de la Llibertat, es lliurarà un guardó a *Joaquim Moncanut i Frigola* del cos d'Estaferms, i a *Jordi Falgarona i Bertran i Vicenç Bosch i Juanola* del maniple de Manaies, en reconeixement pels seus quinze anys de participació a la processó. A continuació, es dirigiran cap a l'església de Sant Pere.

A les 9, sortida de la PROCESSÓ, que seguirà l'itinerari acostumat, pels carrers i les places de la vila. A la plaça de la Llibertat, el cor d'apòstols cantarà, com cada any, la *Salve*, amb acompanyament d'orquestra. Seguidament la processó continuarà per fer l'entrada a l'església de l'antic monestir de Sant Pere.

Al final de la processó s'entregarà un present a *Jordi Pèlachs i Farcy* i a *Fidel Balés i Juanola*, en reconeixement pels seus quinze anys de participació a la processó.

Personatges

JESÚS

Antoni Casabó i Majó

APÒSTOLS

Fidel Balés i Juanola
Ernest Bassols i Lladó
Jordi Gran i Umbert
Joan Grèbol i Roura
Narcís Lagares i Corominas
Emili Oromí i Montagut
Joaquim Roura i Rodríguez
Pere Surroca i Costa
Miquel Torrent i Caritg
Antoni Torrent i Faig
Xavier Torrent i Fuentes
Daniel Viñas i Juanola

ACOMPANYANTS COR D'APÒSTOLS

Manel Fernández i Brugué
Francesc Grau i Gratacós
Martí Guillemet i Jou
Jordi Pèlachs i Farcy
Jaume Riu i Roura
Pere Jofre i Roca

CANT DE LA PASSIÓ

Joan Planella i Jou

CORNETA

Francesc Solavera i Pons

VERÒNICA

Rosa Ramon i Ros

JESÚS

Daniel Balés i Juanola

CIRINEU

Eloi Puigdemont i Balés

JUEUS

Miquel Àngel Mateos i Jiménez
Alfons Oller i Sala
Bibiana Cruz i Balés
Pere Sala i Jordà
Xavier Vila i Sala

PORTADORS DEL SANT CRIST

Manel Pastoret i Casellas
Josep Farcy i Costa
Jordi Boix i Serra
Lluís Teixidor i Teixidor
Josep Maria Rost i Felip
Lluís Teixidor i Torra

PORTADORS DE LA MARE DE DÉU

Santiago Gratacós i Quintana
Andreu Prujà i Roca
Aquest any seran portadors els veïns dels carrers:
Pont Vell, Comte Tallaferró i Rocafort.

Formació d'Estaferms

CAPITÀ

Joan Cabratosa i Pla

ABANDERAT

Emili Carrasco i Sánchez

BANDA

Tambors (6)

Àngel Sánchez i Herreros
Salvador Garcia i Arbós
Joan Frigola i Torrent
Joaquim Moncanut i Frigola
Lluís Torrent i Bach
Marc Vaquero i Garrido

Bombos (3)

Albert Juanola i Quintana
Miquel Domènech i Masbernat
Francesc Ferrés i Vergés

Flautes (9)

Irene Bartolí i Juanola
Sílvia Grau i Castanyer
Teresa Argelés i Pairó
Mireia Dòsil i Bonmatí
Imma Juanola i Argente
Helena Vila i Macias
Marta Vila i Cornellà
Maria Solavera i Pons
Natàlia Vergés i Cruz

SOLDATS (16)

David Brunzel i Casals
Jordi Boix i Juanola
Pere Ventura i Mas
Josep M. Lagares i Roset
David Oller i Sala
Guillem Gratacós i Roca
Jordi Pujolar i Senpau
Ferran Cuevas i Boix
Gerard Portas i Balateu
Àngel Brunzel i Casals
Jordi Hurtós i Rovira
Xavi Lagares i Puig
Jordi Solà i Codony
Eloi Masolivier i Soler
Adrià Julià i Juanola
Jordi Comamala i Serrano

RESERVES

Gisela Vaquero i Juanola
Imma Vila i Cornellà
David Buch i Pérez
Jonatan Porras i Cordova
Francesc Solavera i Pons
Guillem Pèlachs i Buch

Arrengladors

Octavi Balés i Juanola
Jordi Juncà i Parés
Marc López i Alabert
Núria Vilarrasa i Estela
Ramon Juncà i Gratacós

Meritxell Vaquero i Juanola
Gemma Guix i Feixas
Mireia Juncà i Genové
Tània Murillo i Juanola
Eduard Juncà i Parella

Formació del maniple de Manaies

POTENTIORS

Arnau Fàbrega i Ramon
Isaac Puigdemont i Balés
Jordi Sala i Brunsó (Decurió)
Isaac Jarillo i Bonet
Albert Trayter i Puig
Albert Pla i Planes

SIGNE DE MANIPLE

Pere Sánchez i Banal

SIGNE BANDA

Jordi Farcy i Bermejo
Marc Lagares i Palacios

BANDA DE TAMBORS

Narcís Lagares i Gamero (Decurió)
Ricard Serra i Regalat
Jesús Banal i Navarro
Vicenç Bosch i Juanola
Lluís Juncà i Parés
Quim Casellas i Jou

BOMBOS

Quim Carreró i Busquets
Jordi Falgarona i Bertran
Antonio Luengo i López

PIFRES

Enric Guardiola i Pijaume (Decurió)
Miquel Vilagran i Viñas
Jordi Balateu i Sarola
Albert Serarols i Guardiola
Xavier Sala i Brunsó
Regina Juncà i Ramon
Enric Rost i Felip
Francesc Mas i Serra
Estefania Batlle i Pont

COMANDAMENT

Manel Ramon i Sánchez

INFANT

Claudia Batlle i Pont

BOTZINARI ORDRES

Manel Juncà i Ramon

SIGNES OPTIADA

Jaume Pont i Colom

OPTIADA

I decúria

Jesús Batlle i Auguet (Decurió)
Pere Carreró i Busquets
Miquel Sucarrats i Portella
Àlex Torres i Sánchez
Jacint Güell i Sánchez
Joan Estela i Roura
Francesc Reig i Saubí
Joan Ferrés i Costa
David Valencia i Buixeda
Jordi Ginestera i Sarola

II decúria

Antoni Robles i López (Decurió)
Jordi Lagares i Roset
Joan Balateu i Gelada
Xavier Guardiola i Teixidor
Ramon Rodríguez i Ortiz
Jordi Teixidor i Peracaula
Quim Grau i Castañer
Carles Reixach i Estañol
Joan Genebat i Ribera
Joan Comas i Tubert

BANDERA

Martí Guillamet i Comamala (Optió bandera)

ESCORTA BANDERA

Martí Guillamet i Gala
Nacho Armillas i Guardiola

ASPIRANTS MANAIES INFANTS

Lluís Trayter i Puig
Marc Cortada i Canal

Manaies

En actiu en els anys	1970/04	2005	Total
1 Jesús Batlle i Auguet	33	1	34
2 Manel Ramon i Sánchez	31	1	32
3 Pere Carreró i Busquets	29	1	30
4 Antoni Robles i López	28	1	29
5 Jordi Lagares i Roset	28	1	29
6 Àlex Torres i Sánchez	26	1	27
7 Narcís Lagares i Gamero	25	1	26
8 Josep Lagares i Gamero	25	-	25
9 Joaquim Casellas i Jou	22	1	23
10 Miquel Vilagran i Viñas	21	1	22
11 Enric Guardiola i Pijaume	21	1	22
12 Pere Sánchez i Banal	21	1	22
13 Martí Guillamet i Comamala	21	1	22
14 Joan Balateu i Gelada	20	1	21
15 Carles Reixach i Estaño	20	1	21
16 Miquel Sucarrats i Portella	20	1	21
17 Jordi Sala i Brunsó	19	1	20
18 Xavier Sala i Brunsó	19	1	20
19 Lluís Juncà i Parés	18	1	19
20 Joaquim Carrero i Busquets	18	1	19
21 Antonio Luengo i López	18	1	19
22 Jesús Banal i Navarro	17	1	18
23 Albert Serarols i Guardiola	16	1	17
24 Ricard Serra i Regalat	16	1	17
25 Joan Estela i Roura	16	1	17
26 Miquel Xavier Roura i Viñas	16	1	17
27 Xavier Guardiola i Teixidor	15	1	16
28 Jordi Falgarona i Bertran	14	1	15
29 Vicenç Bosch i Juanola	14	1	15
30 Jordi Balateu i Sarola	13	1	14
31 Enric Rost i Felip	12	1	13
32 Joan Genebrat i Ribera	12	1	13
33 Estefania Batlle i Pont	12	1	13
34 Jacint Güell i Sánchez	11	1	12
35 Joaquim Grau i Castañer	11	1	12
36 Jordi Teixidor i Peracaula	11	1	12
37 Francesc Mas i Serra	11	1	12
38 Joan Ferrés i Costa	11	1	12
39 Ramon Rodríguez Ortiz	10	1	11
40 David València i Buixeda	10	1	11
41 Jaume Pont i Colom	10	1	11
42 Martí Gironell i Gamero	10	-	10
43 Regina Juncà i Ramon	9	1	10
44 Manel Juncà i Ramon	6	1	7
45 Martí Guillamet i Gala	6	1	7
46 Albert Vidal i Peracaula	6	-	6
47 Jordi Farcy i Bermejo	5	1	6
48 Jordi Ginestera i Sarola	4	1	5
49 Nacho Armillas i Guardiola	4	1	5
50 Isaac Puigdemont i Balés	4	1	5
51 Arnau Fàbrega i Ramon	3	1	4
52 Joan Comes i Tubert	3	1	4
53 Isaac Jarillo i Bonet	3	1	4
54 Albert Pla i Planes	3	1	4
55 Francesc Reig i Saubi	2	1	3
56 Marc Lagares i Palacios	2	1	3
57 Claudia Batlle i Pont	2	1	3

Estaferms

En actiu en els anys	1970/04	2005	Total
1 Salvador Garcia i Arbós	27	1	28
2 Joan Cabratosa i Pla	26	1	27
3 Àngel Sánchez i Herreros	21	1	22
4 David Brunzel i Casals	20	1	21
5 Albert Juanola i Quintana	18	1	19
6 Francesc Farrés i Vergés	17	1	18
7 Jordi Boix i Juanola	16	1	17
8 Guillem Gratacós i Roca	15	1	16
9 Ferran Cuevas i Boix	15	1	16
10 Jordi Pujolar i Senpau	15	1	16
11 Joaquim Moncanut i Frigola	14	1	15
12 Pere Ventura i Mas	13	1	14
13 David Oller i Sala	13	1	14
14 Mireia Dòsil i Bonmatí	13	1	14
15 Sílvia Grau i Castanyer	13	1	14
16 Miquel Domènech i Masbernat	13	1	14
17 Irene Bartolí i Juanola	12	1	13
18 Teresa Argelés i Pairó	12	1	13
19 Imma Juanola i Argente	12	1	13
20 Lluís Torrent i Bach	12	1	13
21 Josep M. Lagares i Roset	12	1	13
22 Xavi Lagares i Puig	11	1	12
23 Jordi Hurtós i Rovira	10	1	11
24 Gerard Portas i Balateu	10	1	11
25 Natàlia Vergès i Cruz	9	1	10
26 Helena Vila i Macias	9	1	10
27 Marta Vila i Cornellà	8	1	9
28 Emili Carrasco i Sánchez	7	1	8
29 Àngel Brunzel i Casals	6	1	7
30 Joan Frigola i Torrent	5	1	6
31 Jordi Solà i Codony	2	1	3
32 Marc Vaquero i Garrido	2	1	3
33 Maria Solavera i Pons	2	1	3
34 Eloi Masoliver i Soler	1	1	2
35 Adrià Julià i Juanola	1	1	2
36 Jordi Comamala i Serrano	1	1	2
37 Gisela Vaquero i Juanola	2	Reserva	2
38 Imma Vila i Cornellà	1	Reserva	1
39 David Buch i Pérez		Reserva	
40 Jonatan Porras i Cordova		Reserva	
41 Francesc Solavera i Pons		Reserva	
42 Guillem Pèlachs i Buch		Reserva	

Congregants que van professar el 2004

HOMES

Lluís Busquets i Ferrés
Andreu Prujà i Roca
Eloi Puigdemont i Balés
Isaac Moreno i Alcobedo

DONES

Cora Masmitjà i Roura
Sara Planella i Jou
Marina Fàbrega i Ramon
Mireia Galceran i Surina
Carmen Gelis i Casaponsa

Aspirants a congregant admesos durant el 2004

HOMES

Nacho Armillas i Guardiola
Eduard Bellapar i Robert
David Buch i Pérez
Jordi Jordà i Segura
Manel Juncà i Ramon
Joan Molas i Teixidor
Guillem Pèlachs i Buch
Jonatan Porras i Cordoba
Lluís Rubirola i Juncà
F. Xavier Rubirola i Verges
Adrià Vázquez i Vives

DONES

Mireia Cordonets i Bober
Sílvia Corominas i Espósito
Elisa Mas i Casadevall
Anna Gratacós i Molleres
Júlia Masmitjà i Roura
Maria Vázquez i Vives

Congregants morts durant el 2004, per les ànimes dels quals se celebrarà la missa els dies següents

Montserrat Gratacós i Albertí	dia 13, a les 9 hores
Joan Viñas i Juanola	dia 13, a les 12 hores
Anna Colom i Badosa	dia 14, a les 8 hores
Esteve Masmitjà i Adroher	dia 14, a les 20 hores
Josep Dilmé i Vila	dia 15, a les 8 hores
Maria del Pilar Sánchez i Banal	dia 15, a les 20 hores
Montserrat Pijoan i Pla	dia 16, a les 8 hores
Tomàs Oliveras i Torras	dia 16, a les 20 hores
Maria Brunet i José	dia 17, a les 8 hores
Maria Rosa Arbós i Trias	dia 17, a les 20 hores
Mercè Serra i Surribas	dia 18, a les 8 hores
Pere Masmitjà i Adroher	dia 18, a les 12 hores
Josep Oliveras i Sala	dia 18, a les 19 hores
Rosa Iglesias i Bartrina	dia 20, a les 9 hores

Bateigs

Albert Puigdevall i Rubert
Nil Fusellas i Puigdevall
Eric Carrasco i Sánchez
Gerard Faig i Jou
Quim Fauria i Juanola
Eloi Riol i Arrey
Desireé Conesa i Pujadas
Andrea Rescalvo i Ramírez
Pol Garcia i Meléndez
Jordi Lagares i Mir
Marina Brunet i Bernat

Eduard Moreno i Alcobero
Martí González i Sánchez
Lola Bassols i Pons
Hugo Brunzel i Sánchez
Fiona Sarola i Lozano
Miquel Ballot i Garcia
Guifré Balateu i Riembau
Mireia Brunzel i Jordà
Aida Crous i Gimbernat
Núria-Ursula Luzelara i Andrade
Andreu Sangur Lungu

Matrimonis celebrats a la Parròquia de Besalú

Lluc Sala i Corominas amb Eulàlia Ciurans i Serra
Xavier Parra i González amb Laia Arbós i Vila
Joan Serra i Serrat amb Anna Bauzó Alanzor
Francesc Xavier Figueras i Mir amb Marta Bachs i Fraga
Jaume Galí i Noguera amb Anna Vich i Torner
Josep M. Bech i Serrat amb M. Teresa Guinó i Subirós
Jordi Antiga i Callís amb Àngela Puigbert i Manel·la
Joaquim Quintana i Villaneau amb Anna Vila i Pinadell
Francesc Xavier Busquets i Manzano amb Anna M. Farrés i Alonso
Josep Terricabras i Castells amb Carolina Vigo i Babra
David Cortés i Grande amb Mireia Guzman i Costa
David Mariné i Arce amb Anna M. Mas de Xaxars i Rivero
Miquel Boix i Vilardell amb M. Assumpció Trilla i Clé
Josep Lluís Deocon i Mir amb Jackie L. Day
Josep M. Guíbas i Vilarrodà amb M. Carme Tubert i Sánchez
Josep Mach i Guàrdia amb Marta Carreras i Masó

Matrimonis celebrats fora de la Parròquia

Jordi Bosch i Ferrer amb M. del Pilar Busquets i Tallada (Porqueres)

Defuncions

Josep Oliveras i Sala (62 anys)
Loreto Travessas i Padrosa (90 anys)
Joaquim Pairó i Torrent (85 anys)
Joan Pelachs i Rojals (71 anys)
Pilar Pujol i Oliveras (85 anys)
Francesc Descamps i Colom (91 anys)
Esteve Masmitjà i Adroher (76 anys)
Rosa Iglesias i Bartrina (97 anys)
Pere Masmitjà i Adroher (72 anys)
Anna Colom i Badosa (80 anys)
Engràcia Soler i Cufí (78 anys)
Maria Sucarrats i Prujà (86 anys)
Maria Brunet i José (88 anys)
Montserrat Pijoan i Pla (89 anys)
Tomàs Oliveras i Torras (71 anys)
Àngela Crous i Casadellà (56 anys)
Josepa Costa i Vila (86 anys)

Adela Berenguer i Tulsà (82 anys)
Joan Camps i Iglesias (79 anys)
Montserrat Gratacós i Albertí (69 anys)
Margarida Palomeras i Coromina (82 anys)
Teresa Cruañas i Portas (88 anys)
Engràcia Coderch i Riera (94 anys)
Joana Pujolar i Sala (85 anys)
Ramon Vilar i Vila (79 anys)
Àngela López i Jiménez (75 anys)
Carme Ayats i Comas (94 anys)
Josep Carreró i Sarola (72 anys)
M. del Pilar Sánchez i Banal (43 anys)
Cosme Oliveras i Vilanova (94 anys)
Estanislao Basora i Coll (76 anys)
Josep Dilmé i Vila (93 anys)
Maria Rosa Arbós i Trias (78 anys)

El nou Manual del congregant

En la reunió del dia 8 de juny de 2004, la Junta d'aquesta Congregació va acordar tirar endavant tota una sèrie de projectes a fi i efecte d'enriquir i preservar el Patrimoni Històric, Cultural i Espiritual de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. La Junta, doncs, ha cregut convenient començar projectes que aportin valor continu i de forma sostinguda a la nostra Congregació, als Congregants, i a la vila de Besalú.

És per aquesta raó que, com un més d'aquests futurs projectes, es va decidir d'impulsar la revisió i reedició del *MANUAL DEL CONGREGANT* (antic *Pequeño Manual para uso y conocimiento de los congregantes de la Venerable Congregación de Nuestra Señora de los Dolores de Besalú*); revisió i reedició, per altra part, necessària, si més no, per tal d'actualitzar-ne els continguts i traduir el Manual al català.

El resultat d'aquest treball ha estat un llibret que es presentarà, si a Déu Plau, en un acte cultural el proper dimecres de Dolors, dia 16 de març, a les 10 del vespre a la Sala d'Actes de l'Ajuntament de Besalú.

Amb aquest nou llibret, la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú vol oferir a tots els seus congregants, als qui aspirin a ser-ho i a tothom que es vulgui apropar a la realitat històrica, cultural i espiritual de la Congregació, un instrument entenedor, pedagògic, senzill i fidel per a ajudar a millorar el coneixement d'aquesta antiga Orde: la seva fundació, història, finalitat, estructura, organització i actualitat, i així puguin apreciar-la i estimar-la en major mesura.

Amb aquest nou *MANUAL DEL CONGREGANT*, la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú vol facilitar totes aquelles eines i motius per conèixer, fomentar, potenciar i enriquir l'estimació i devoció envers la Mare Dolorosa i la seva Congregació; per una major difusió d'aquesta devoció i patrimoni espiritual de la nostra vila, com a preciosa herència que hem rebut dels nostres avantpassats, generació darrere generació, des de fa més de 300 anys.

La Junta de la VCMDDB

NOTA:

El nou *MANUAL DEL CONGREGANT* s'entregarà a totes les persones assistents a l'acte de presentació de forma gratuïta. Posteriorment, tothom qui ho desitgi, el podrà adquirir al preu de 10 €.

Al principi de l'any 2004, just abans del Quinari dels Dolors, els membres de la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú ens vàrem plantejar la possibilitat de crear una pàgina web pròpia. El procés d'idear i organitzar per continguts una web com la nostra és una tasca que porta temps, feina i dedicació, i, en sessió de Junta de l'abril passat, es va decidir preparar-la durant tot l'any, i presentar-la durant la setmana dels Dolors de 2005.

Efectivament, ens trobem inmersos en plena època de les noves tecnologies, de la globalització i de la interculturalitat, en què les distàncies no són res més que barreres que avui se superen des de casa, asseient-nos simplement davant l'ordinador. I aquest és un fet que no ens ha passat per alt. És una realitat que no podem ni volem deixar escapar. La intenció que tenim amb la creació d'aquesta web és la d'obrir una finestra al món i donar a conèixer la Congregació i la nostra Festa per tots aquells que hi tinguin interès, remarcant, això sí, unes singularitats i uns valors que amb 300 anys d'història, els besalunencs hem interioritzat i fet nostres. La devoció mariana, la tradició, l'intimisme i el respecte cap a la nostra Festa són els valors que volem preservar i, en definitiva, les directrius que ens han traçat el camí.

La nostra voluntat a l'hora de crear la web www.dolorsdebesalu.org ha estat la de donar-li una aparença neta, senzilla, fàcil, podríem dir. Sobre la base lila del pantone 259 cv, pretenem projectar una imatge clara i nítida, agradable a la vista. Una pàgina espaiosa, a la qual es pugui accedir amb freqüència, sense carregaments innecessaris. I quant al contingut, hem intentat configurar una web intuïtiva, amb un contingut ric i extens, i que alhora, també, sigui un espai de reflexió individual. L'hem creada seguint criteris de devoció, de divulgació, pedagògics i històrics, i ha estat organitzada en quatre grans grups que són la Congregació, el Quinari, la Processó i un apartat de coses diverses, en forma de calaix de sastre. Cada un d'aquests apartats conté informació àmplia i variada sobre tot allò relacionat amb la Congregació i amb la Festa, i en l'últim hi hem integrat notícies d'actualitat, articles d'opinió i arxius documentals i gràfics.

En definitiva, doncs, ens hem volgut servir de les noves tecnologies per obrir un portal, accessible des de tots els racons del món, per mostrar la història d'una Congregació centenària, d'una Processó característica i de tots els petits detalls que mantenen viva aquesta Festa tan arrelada a Besalú.

La presentació de la web www.dolorsdebesalu.org es portarà a terme el dimecres dia 16 de març a les 10 del vespre a la sala d'actes de l'Ajuntament.

Dins la Junta de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors recentment renovada, s'hi ha incorporat Neus Ramon, que és la responsable de l'Àrea de Conservació i Ornamentació. En aquesta àrea es té cura, com bé diu el nom, de procurar que tot es trobi al seu lloc i en les millors condicions possibles al llarg de tot l'any i molt especialment els dies del Quinari i de la diada de la Festivitat de la Mare de Déu dels Dolors.

La nostra processó està formada per molts passos i requereix organització, manteniment i gestió. Aquesta tasca es du a terme durant tot l'any (neteja, tintoreria, recollida de donatius...) però, quan s'acosta el dia de la nostra Mare de Déu, els preparatius, com el batec del nostre cor, s'accentuen. A la Verge de Sant Vicenç se li ha de canviar el vestit i posar als seus peus totes les ofrenes que ofereixen els devots.

L'objectiu és que cada any la processó surti com ens agrada, majestuosa i amb aquella serenor que a tothom trasbalsa.

Quan s'acaba la processó, l'àrea té cura de deixar-ho tot ben col·locat i es comença a pensar amb les millores, tenim tot un any i endavant!

Com ens esmercem! amb la que vol passejar-se per la nostra Vila!

Tenim la seguretat que el que desitja es trobar-se amb els fills que no veu mai, per dir-los:

Per què no véns? Jo, sí, vull veure't, t'estimo fill meu!

Aquest grup de congregants són:

Estefania Batlle i Pons
Neus Ramon i Ros
Rosa Ramon i Ros
Valèria Estanyol i Torres
Cristina Pons i Portes
Lia Gala i Cuadrado
Maria Mas i Teixidor
Carme Gamero i Fauró
Margarita Juanola
Joaquima Siera i Juanola
Teresa Guardiola i Vallmajó
Anna Ma. Gamero i Fauró
Rosa Ros i Pararols
Maria Teixidor i Minobis.

Ens trobem a la vostra disposició per a qualsevol informació, donació monetària o de flors.

Felices vigílies Dolors, Maria Dolors, Miós i Lola. I, per molts anys, si el programa us ha arribat tard. A Besalú i a Banyoles, Dolors és un nom amable; a fora se'ls fa estrany: miren massa el significat del diccionari i no el posen ni per medicina. Aquí, malgrat tot, ja ve just. Però aquest segle ja se n'ha batejat alguna de Dolors. El ritme és discret i el risc de perdre'n el costum pot ser alarmanant, ja que han passat anys i panys sense inscriure ningú amb el venerat Maria Dolors.

Per què? No es deu posar perquè no és moda i hi ha altres noms més fru-fru, perquè deu fer massa religiós i perquè es pensa massa en la definició filològica. És més fàcil dir perquè encara s'han inscrit algunes Dolors. La festa de la Mare de Déu dels Dolors a Besalú és molt potent. Tant que, de totes les celebrades en l'actualitat, és la que ha transcendit més enllà, no ja de les comarques gironines, sinó del país. La primera prova és el fet d'haver estat recollida per Joan Amades al volum II del seu *Costumari Català*, dedicat al Carnestoltes, la Quaresma, la Setmana Santa i el Cicle Pasqual. La plana 679 del volum II és dedicada a la festa dels Dolors de Besalú i de Mieres.

De la processó de Besalú va escriure el següent:

«La Confraria dels Dolors, de Besalú, celebrava una funció molt solemne, que gaudia de fama per tota la rodalia. A tots els fidels que hi concorrien els donaven un panet, al qual eren atribuïdes grans virtuts de diferents ordres. Durant l'any, els confreres de les ànimes feien una capta de blat, que, convertit en panets, repartien en la festa d'avui. Els qui rebien el panet havien de dir una oració per les ànimes dels familiars difunts dels qui havien donat el blat. Acudia a aquesta festa gent de les contrades properes i àdhuc de llocs ben allunyats de Besalú; això motivava que s'hi aplegués una gran multitud i que hom qualificués aquesta festa d'aplec del pa i l'empenta.»

«La mateixa vila havia organitzat també una solemne processó, a càrrec de la Confraria dels Dolors. Hi anaven un grup d'armats, una figuració dels dotze Apòstols i una altra de Jesús amb la creu al coll. Els seguia una bella imatge de la Mare de Déu dels Dolors, portada sota tàlem. Aquesta processó era molt notable i una de les més importants de la rodalia; gaudia d'una gran popularitat.»

No diu res més que això anotat. A continuació, fa vuit línies de la de Mieres. Les il·lustracions tampoc no corresponen a cap de les processons garrotxines; només que, a la plana 680, hi ha una estampa setcentista de la Mare de Déu dels Dolors.

Amades culmina els comentaris al Divendres dels Dolors explicant un costum, del qual, crec, no se'n tenia notícia, a Besalú:

«Les dones que estan gràvides dediquen unes oracions especials a la Mare de Déu dels Dolors durant set divendres seguits per tal que els doni un part ben feliç i una hora ben petita. S'hi encomanen amb preferència les embarassades que estan avançades.»

Hi ha un altre text que mereix ser esmentat. Es tracta de *Les festes de Catalunya*, de Jordi Bertran. A diferència de Joan Amades, la de Bertran és una crònica viscuda. D'això en podem donar fe.

El text de Jordi Bertran apareix a l'obra *Festes de Catalunya*, a les pàgines 81 i 82, en el capítol dedicat al cicle de la Quaresma i Setmana Santa. Aquest llibre, subtítulat *Una mostra de la diversitat del patrimoni popular*, va ser editat el 2001 per Lunwerg Editores i Caja Madrid. La notícia sobre la nostra diada diu així:

«La processó dels Dolors a Besalú: En un moment en què les celebracions de la Setmana Santa han guanyat participació però, alhora, han diluït el seu fervor religiós, el Divendres de Dolors a Besalú és un extraordinari i excepcional pòrtic a les jornades centrals del cicle quaresmal. L'escenari medieval dels temples, carrers i places de Besalú ha esdevingut un magnífic embolcall per perpetuar el culte a la Verge dels Dolors que, si bé s'inicia a les acaballes del segle XI, experimen-

ta un fort auge gràcies a les prediques dels frares franciscans a partir del XIV. En una etapa en què la pesta negra esdevé protagonista funesta i omnipresent a tota Europa, els franciscans afavoriren el conreu d'una certa religiositat popular que forjà el personatge de la Verge dels Dolors, pràcticament inexistent en els textos canònics anteriors, com a coprotagonista de la Passió del seu fill. Els dolors, els patiments, les angoixes i les llàgrimes de Jesucrist i de la seva mare, la Mater Dolorosa, són acceptats per una població aterrida pel terrabastall que les epidèmies estengueren arreu.

»Besalú és el lloc ideal per entendre la perpetuació d'una festa que va ser instituïda l'any 1423 per part de l'arquebisbe de Colònia i que, a les acaballes d'aquella centúria, el 1490, començava a generar la constitució de les primeres confraries o associacions pietoses creades amb l'objectiu de la contemplació dels Dolors. Aquests dolors de la Mare de Déu seran fixats en set pel papa contrareformista Pau V, al segle XVI, qui va promoure definitivament el culte a la Verge del divendres anterior al de Passió. Els passatges de la profecia de Simeó, el de la fugida a Egipte el de Jesús als dotze anys perdut en el temple, el de l'encontre de la Verge amb el seu fill al carrer de l'Amargura, el de la Crucifixió, el de Jesús als braços de la Mare i el del Sepulcre, serveixen per exemplificar els patiments anímics de la Mater Dolorosa, que contrasten i complementen els sofriments físics de Jesús. Els quatre darrers, centrats en els moments de la Passió, defineixen Maria com el personatge mitjancer que ens fa comprendre emocionalment el drama de Crist, tot catalitzant els sentiments humans que entenen l'enorme dolor generat per la pèrdua del fill agonitzant. Besalú consagra les seves celebracions quaresmals precisament a aquest mite marià, absolutament paral·lel i complementari al de Jesús. La seva Congregació dels Dolors ha complert el 1999 tres-cents anys d'història al capdavant de la celebració, i la continuïtat es destil·la en els resultats.

»A Besalú no hi ha espectadors de la festa, perquè el fervor converteix els seus habitants i els visitants en participants actius i acompanyants d'aquella mare dolorosa. Ha caigut la nit, sovint freda, i algunes bombetes o fins i tot petites espelmes il·luminen en honor de la Verge els balcons de la vila de la Garrotxa. Dues guàrdies de soldats, els manaies o armats romans, i els estaferms o defensors de la Mare de Déu, es concentren respectivament a la plaça de la Llibertat i al monestir. El maniple de manaies acompanyarà les autoritats municipals cap a la plaça de la Llibertat; els estaferms ho faran amb el

prior, mentre llueixen la seva singular indumentària blanca amb el casc paramedieval, la faixa i –sobre el pit– les bandes vermelles amb el cor daurat travessat per les set sagetes destacant per damunt de la blancor general, les espardenyas de pagès i la llança sobre l'espatlla esquerra. Aquests estaferms ens traslladen segles enrere cap a les més primitives iconografies guerreres autòctones, molt distants de les reconstruccions historicistes dels armats o soldats romans. De fet, la mateixa gestualitat amb què el capità dels estaferms supleix els tocs de trompeta dels manaies a l'hora de donar les ordres a les tropes és una mostra palpable de la diversitat entre ambdues agrupacions. A Besalú aquest contrast entre estaferms i manaies és tan singular dins el panorama quaresmal català que ha esdevingut un dels aspectes més interessants i enriquidors de la celebració.

»Totes les tropes acabaran concentrant-se a l'església de Sant Pere, única resta de l'antic monestir benedictí. A l'interior del temple el cant de l'apostolat és un dels moments més esplèndids i corpenedors de la festa. Des d'aquí i després de recitar l'ordre processional per la megafonia instal·lada, en sortirà la Processó dels Dolors. El silenci inunda la plaça i únicament serà trencat al llarg de la nit pel toc de trompeta dels manaies, el so dolç dels pifres dels estaferms, el repic de les baquetes dels timbals d'uns i d'altres, els cops secs de les llances sobre la pedra, la música tènue de l'orquestra i l'acurat cant de l'apostolat. Aquesta darrera és sens dubte una altra de les pervivències més interessants que manté la processó dels Dolors. Els personatges bíblics, hereus de la teatralitat medieval, desfilen en la processó i al llarg de l'itinerari adopten la disposició circular per interpretar aquella peça franciscana tardomedieval obra de Jacopo de Bendetti, l'Stabat Mater. Les tres Maries, de rigorós dol negre, també acompanyaran fúnebrement la processó, en aquella reminiscència medieval de l'hieratisme d'aquests personatges.

»Les tulipes o papallones que coronen els ciris dels participants en la processó, junta-ment amb la il·luminació ornamental del conjunt monumental que constitueix la vila, omplen de plasticitat l'itinerari. Primer passen les dones i, al seu darrere, els homes. Moltíssims nens amb variats impropis, al·lusius als patiments de Crist, completen la nòmina de participants. Tots plegats acompanyen la imatge de la Dolorosa que duu els set punyals que travessen simbòlicament el seu cor. Cap a les deu de la nit tots els participants s'apleguen a la plaça de la Llibertat. És l'hora de contemplar les evolucions de les tropes armades i d'assistir al cant emocionat de la salve a la Mater Dolorosa, acompanyada pel so autòcton i nostrat de l'orquestra. És el moment culminant de la processó de Besalú, que finalment continuarà fins a Sant Pere per tal de desarticular-se.»

És la crònica actual vista per un observador foraster. Una aportació enriquidora, sobretot per la neutralitat del descobridor d'una tradició que arreu del país s'ignora. És més, molts ja la veuen com una tradició extingida, per causa dels temps verbals emprats per l'insigne Joan Amades, el qual, parla de Besalú per notícies, a diferència de Jordi Bertran i, sobretot, de l'historiador Marc Sureda Jubany. El 1999 Jubany va publicar, per encàrrec de la Venerable el llibre *La Congregació dels Dolors de Besalú*, amb motiu dels 300 anys. Jubany, avui membre del capítol de la Catedral de Girona, va limitar el seu estudi al segle XVIII, els primers cent anys de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú. Queden, doncs, dos volums: els segles XIX i el XX, que ajudaran a entendre encara més el perquè de la força d'aquesta tradició centenària, supervivent de guerres i altres misèries. El que queda potser tampoc no dirà que és la més antiga, ni la millor, ni la més genuïna, ni la més original, ni, potser, res digne de sortir a cap llibre dels rècords. Però, primer de tot, és innegable la devoció i la capacitat de mobilització (un altre dia s'haurà de parlar dels esforços i sacrificis fets per gent de Besalú per poder ser pels Dolors a casa). I, per sobre de tot, en els estudis dels dos segles anteriors, s'haurà de destacar un fet: la potència cohesionadora i integradora de la gent de Besalú.

- El diumenge, dia 29 de febrer de 2004 (primer diumenge de Quaresma, com ja és habitual), el Sr. Josep Lagares i Gamero va assistir, al municipi de Badalona, a la Trobada de Congregacions de Catalunya, organitzada pel Secretariat de Congregacions de la Mare de Déu dels Dolors de Catalunya. Durant aquesta trobada, es va aprovar el Projecte de Reglament del Secretariat de Congregacions catalanes, en el qual es regula el funcionament i finançament d'aquesta Institució.

- Durant el sopar de Manaies i Estaferms, celebrat el divendres 27 de febrer de 2004, es va aprovar el document de *RÈGIM INTERN DE FUNCIONAMENT DE MANAIES i ESTAFERMS* per tal de regular el funcionament i finançament d'aquests dos importants grups de la nostra Processó. La Junta de la Venerable Congregació va ratificar aquest document amb data 25 de març de 2004.

- El dissabte, dia 20 de març de 2004, els Manaies i Estaferms es van desplaçar a Mataró per tal de representar la nostra Congregació, i a la nostra vila, a la TROBADA D'ARMATS DE CATALUNYA organitzada pels Armats de Mataró. Aquest acte va reunir a més de 1.500 armats, manaies i estaferms del nostre país. A l'acabar l'acte es va fer entrega, als nostres manaies i estaferms, d'una placa commemorativa que ha estat col·locada a la Sagristia de Sant Pere.

Els Manaies de Besalú desfilant pels carrers de Mataró

- En les dates prèvies al Quinari del 2004, es va aprovar un protocol de Processó en cas de pluja, en el qual es preveuen tota una sèrie d'actes a fer a l'església de Sant Pere en l'hipotètic cas de pluja a l'hora de començar la Processó.

Totes les persones interessades a entrar de congregants, i passar així a formar part d'aquest nostre gran Patrimoni Espiritual que és la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors de Besalú, ho poden comunicar al secretari de la Congregació (Sr. Josep Lagares i Gamero, telèfon: 972 59 09 65)

Requisit indispensable per ser congregant: haver fet la Primera Comunió

Notes

- Totes les funcions se celebraran a l'església de Sant Vicenç, llevat de la celebració penitencial i la conclusió del quinari, que es faran a l'església de Sant Pere.

- La processó també sortirà de l'església de Sant Pere.

- Enguany, les homilies del quinari dels Dolors aniran a càrrec dels predicadors:

Mn. Dídac Faig i Vinyes

Mn. Lluís Solà i Triadú

Mn. Salvador Juanola i Cadena

Mn. Pere Bach i Fernando

Mn. Salvador Font i Cases

Advertiments

- Preguem a tots els qui desitgin contribuir amb el seu donatiu al sosteniment de la nostra Congregació, que ho facin ingressant els diners al compte número 3000.022.000093-5, de Caixa de Girona, o bé lliurar-los a qualsevol membre de la Junta.

- A les botigues que venen ciris i al cancell de l'església de Sant Pere, restarà a disposició de tothom que vulgui assistir a la processó una papallona per a col·locar el ciri, a fi d'evitar, en la mesura que sigui possible, de tacar de cera els carrers per on passarà la desfilada religiosa.

- El 30 de març de 2004 es va efectuar una reunió preparatòria per als aspirants a novicis. El dia 9 d'octubre es va fer una reunió de formació per tal d'explicar a aquests novicis què és la Congregació, què vol dir ser congregant, etc... La formació la varen impartir mossèn Eudald Vilà, Jordi Juncà i Parés i Neus Ramon i Ros, i va ser seguida amb molt d'interès per la totalitat dels assistents.
- Els dia 28 d'agost de 2004 (diada de Sant Agustí i 305 aniversari de la fundació de la Congregació) es va oferir una Missa d'Acció de Gràcies i per les ànimes dels congregants difunts. La Missa es va celebrar a Sant Vicenç amb una bona assistència de congregants. Així mateix, també es va celebrar una Missa per als congregants difunts el dia 15 de setembre (diada dels Dolors Gloriosos).
- La Congregació ha fet donació, a la Colla Gegantera de Besalú, dels bombos i tambors de segona mà que havien utilitzat els manaies i estaferms.
- Durant la celebració de la festa del BESALÚ MEDIEVAL (els dies 4 i 5 de setembre de 2004) es va concedir el Premi PONT DE PLATA al corrector d'aquesta Congregació, mossèn Eudald Vilà i Canal. Aquest important guardó reconeix la trajectòria d'una personalitat de la vila envers la promoció turística i cultural del nostre municipi. La Junta en ple va disposar el fer constar en Acta la felicitació més sincera a mossèn Eudald, corrector de la Congregació, per aquesta distinció tan important.
- Durant la segona meitat de l'any 2004, s'ha revisat el carro de la Mare de Déu que surt a la Processó, i molt especialment les seves rodes, ja que es trobaven en un estat precari i algun any es podria haver tingut algun ensurt a la Processó. És per aquesta raó que s'han efectuat tota una sèrie d'operacions de manteniment i recondicionament del carro per tal de deixar-lo en òptimes condicions i garanties de funcionament.
- Finalment, la Junta vol agrair, per aquest mitjà, a l'Ajuntament de Besalú pel reconeixement que es fa, en l'audiovisual de promoció turística de la vila, a la Venerable Congregació com un dels ACTIUS HISTÒRICS més importants de Besalú.

Responsables dels Passos de la Processó dels Dolors

Enguany la Junta de la Congregació fa esment dels responsables dels passos de la Processó. Aquets responsables estan permanentment en contacte amb la Junta a fi i efecte d'assegurar el bon funcionament del pas, tant en la preparació com durant la processó.

Les persones interessades a col·laborar a la Processó, en algun dels passos esmentats, cal que ho comuniquin al responsable indicat.

Creu i escolans:	Mossèn Eudald Vilà i Canal
Improperis, Misteris, Cant de la Passió i corneta, Verònica, Les Tres Maries:	Rosa Ros i Pararols
Jesús i Jueus:	Jordi Jordà i Segura
Sant Crist:	Lluís Teixidor i Torra
Jesús i Apòstols:	Ernest Bassols i Lladó
Mare de Déu dels Dolors:	Santiago Gratacós i Quintana
Manaies:	Manel Ramon i Sánchez, Jesús Batlle i Auguet
Estaferms:	Joan Cabratosa i Pla
Arrengladors:	Jordi Juncà i Parés

Les succesives Doloroses de l'altar

Enguany (1965) serà traslladada solemniament la imatge de la Mare de Déu dels Dolors al temple parroquial de Sant Vicenç, després de romandre per espai de vint-i-dos anys a l'església monesterial de Sant Pere. La Congregació dels Dolors fou fundada a Sant Vicenç. És legítim el retorn a la Casa. Una capella digna li ha estat disposada; no la mateixa, com tampoc no és la mateixa imatge. Les circumstàncies determinants d'aquests canvis són de tots conegudes. Potser no ho són tant les referències a les distintes efigies que han precedit l'actual en el culte. Sembla adient d'aprofitar el moment del trasllat per a fer un breu recorregut històric entorn de la iconografia que en el decurs del temps i en successives etapes ha presidit els actes congregacionals.

Primeres imatges

Immediatament de fundada la Congregació el 28 d'agost de 1699, no comptant encara amb altar propi, s'adquireix una imatge portàtil (pel preu de 7 lliures, 16 sous, 4 diners). A la primera junta, tinguda el 28 de desembre del mateix any, s'acorda d'ofrenar-li una corona de plata, costejada entre els congregants, que vindrà a costar quelcom més de 18 lliures, la qual li serà col·locada a 21 de febrer de l'any següent.

Al final del 1704 hauria arribat a bon terme la construcció de la capella titular, aneixa a l'església parroquial de St. Vicenç. És d'aleshores un inventari dels objectes de culte pertanyents a la Congregació, d'entre els quals vénen consignats una figura de la Verge Adolorida, de quatre pams d'alçària, amb la seva corona i espases de plata (que judiquem deuria ésser l'abans esmentada) i "un Cuadro de María Santíssima de los dolores ab desavuyt presentallas de plata de diferentes atxuras". Aquesta representació pictòrica volcada d'ex-vots, semblaria ésser la que correspondria a l'altar, en tant que la imatge portàtil potser serviria per a la processó, que ja es celebrava des del 1701.

Una escultura refusada?

Arribem a la fabricació del retaule de la capella, del qual donàrem notícia anteriorment. Recordem ara, solament, que fou mercès a la liberalitat del "magnific" Miquel Falcó, doctor en drets i jutge de la cort reial de Besalú, que pogué portar-se a terme la important obra a expenses d'un quantió llegat testamentari; i que en fou l'executor el germà del propi mecenes, escultor de professió i banyolí de naixement, Vicenç Falcó i Conill (1654-1713). Aquest retaule barroc, no gens menyspreable, estava avançadíssim, més exactament, era assentat l'any 1712, quan veu's aquí que el manumissor major del difunt Dr. Falcó i cunyat d'ell, Dr. Gay, de Figueres, es negà a satisfer l'import de la talla de la Mare de Déu realitzada pel mestre i que aquell no devia aprovar. Repetidament, per acords de junta de la Congregació, se'l cominà al pagament, o bé a fer fabricar una altra imatge proporcionada al retaule. El pobre Vicenç Falcó moria a Besalú el febrer de 1713, essent inhumat a l'església parroquial junt al germà, sense que s'hagués resolt encara l'enujosa qüestió.

Una imatge a Barcelona

A les darreries d'aquell mateix any 1713 –en plena guerra de Successió– trobem que arribava a Besalú, procedent de Barcelona, una escultura de la Verge amb el Fill exànim en braços, destinada al retaule d'en Falcó. Curiosament, les figures venien sense decorar, faltava "encarnar la Mare de Deu ab lo Jesus". S'anà a cercar, per aquest fi, un daurador a Girona, en Jaume Farré. Sabem que les efigies tenien ulls de porcellana i que la Verge es cobria amb una toca de tela i un matell de tafetà. El grup devia ésser de grandària natural.

Al propi temps, es portà de Barcelona un gran quadre de la Pietat, destinat a deixar correntment clos el cambril que hauria d'acollir l'escultura. Entre tant, prosseguien les obres d'arranjament d'aquest cambril, que era decorat per l'olot Josep Serra, i s'acabaven certs detalls del retaule, tals com l'execució d'uns àngels, que anaren a càrrec d'un escultor vingut també expressament d'Olot, en Salvador Espasa, i d'en Miquel Falcó, fill d'en Vicenç. Per bé que

La Dolorosa correntment atribuïda a Ramon Andreu

el daurat i policromat del conjunt de l'altar no tindria efecte fins prop de quaranta anys més tard, ço que seria encomanat a en Josep Serra.

L'obra atribuïda a en Ramon Amadeu

De moment ens manca qualsevol mena de testimoni escrit referent a la imatge que substituïm la que acabem de ressenyar. Això ens deixa amb el desconeixement absolut dels motius determinats de la successió, i ens priva, alhora, de poder datar la imatge. Posseïm, en canvi, documentació gràfica que ens permet de ponderar la suposada atribució feta al gran imaginari barceloní, acadèmic de Sant Ferran, Ramon Amadeu Grau (1745-1821), de sobrenom "Amadeu d'Olot" per la seva llarga estada a aquesta població durant la guerra de la Independència, i del qual quedem rellevats de donar biografia, per tal com és sobradament conegut. Ja resulta sorprenent que n'Eveli Bulbena no consignés la magnífica obra de Besalú en l'extens catàleg que sobre la producció de n'Amadeu ofereix en la seva important monografia.

Semblantment a les que l'artífex entallà per a Comprodon, Olot, Figueres, Castelló d'Empúries i Cadaqués, la de Besalú se'ns presenta, a través, de les fotografies, com a imatge sedent; la Verge (tipus maniquí) al peu de la creu, sostenint el Fill mort (de talla) a la falda; no falten els típics angelons plorans, un a cada costat, també de talla; i el tot, col·locat sobre una peanya irregular de suro, comú a aquestes representacions de n'Amadeu. L'expressió de les figures –especialment la Mare– són d'un realisme impressionant. No volem aventurar conjectures respecte a l'època en què pogué realitzar-se el grup escultòric. En els llibres d'acords de la Congregació, que arriben el 1807, únicament amb un buit de quatre anys (1792-1795, guerra amb França) i que, inclusiu, registren detalls de ben poca entitat, no hi trobem cap referència a l'adquisició de la imatge. Ens inclinàrem a creure que degué tenir lloc entre el 1808 i 1820. Emperò, si desconeixem la data de la seva entronització de l'altar dels Dolors de Besalú, no així la de la seva destrucció: el fatídic juliol de 1936.

La imatge actual

Després de la guerra –ja ho sabem– un congregant fill de Besalú, el senyor Vilarrassa Sicra, en acte de reparació volgué generosament fer ofrena d'una reproducció aproximada d'aquella suposada obra de n'Amadeu. De fet, el treball fou executat pels dos germans Boix, de València. En Ricard Boix (el nom del qual figura a la peanya com a escultor) s'encarregà de desbastar les peces, de fusta de xiprer; n'Artur Boix hi donà els últims tocs. Aquest darrer fou un dels deixebles aprofitats de l'Acadèmia de Sant Carles; que treballà a Madrid i a l'Havana, on aconseguí abundosos èxits, retornant després al seu país natal. La composició escultòrica destinada a Besalú passà, seguidament, al taller valencià de n'Eduard Barrué, per ésser policromada.

Segons consta en la corresponent acta, el 16 d'abril de 1943, dia de la festivitat dels Dolors, actuant de prior el Sr. Vilarrassa, fill, amb assistència del Rdm. Sr. bisbe de la diòcesi, Dr. Josep Cartaña i d'altres rellevants personalitats, fou portada solemnement en processó la nova imatge i deixada provisionalment a l'església de Sant Pere, habilitada com a parròquia.

Avui, en la joiosa i assenyalada efemèrides del retorn de la Mare al seu temple de Sant Vicenç restaurat, posem la nostra esperança en una perenne continuïtat del filial homenatge de devoció envers Ella, de tots els besalunencs.

Cobraments

	€		€
Saldo anterior.....	5.624,99	Aportació programa	
Donatiu Maria Surroca Soler	30,00	Cros Cons. Mecánicas	40,00
Donatiu Florinda Roca Huguet	15,00	Aportació programa Bar Restaurant	
Donatiu una devota	20,00	Curia Reial	40,00
Donatiu	150,00	Aportació programa	
Donatiu una devota	20,00	Bar Rest. Can Quei	40,00
Donatiu Carme Sala Font	10,00	Aportació programa	
Donatiu	15,00	Carnisseria Roura	40,00
Donatiu	10,00	Aportació programa Casa Zafont ..	40,00
Donatiu	30,00	Aportació programa Taller	
Donatiu Irene Serra Falgarona	6,00	Antonio Hurtos	40,00
Donatiu Maria Gratacós	9,00	Aportació programa Yesos Ibéricos ..	40,00
Donatiu Amparo Gil	10,00	Aportació programa Construccions	
Donatiu una devota	50,00	Guardiola	40,00
Donatiu una devota	30,00	Aportació programa Banco	
Entrada professió congregants	12,00	Bilbao Vizcaya Argentaria	40,00
Donatiu Faustina de		Aportació programa	
Sola Morales Dou	200,00	El Rebot del Comtat de Besalú ..	40,00
Donatiu Llagostera-Roura	30,00	Aportació programa	
Donatiu	15,00	Electrodomèstics Estarriola	40,00
Donatiu DSM	30,00	Aportació programa Família Font ..	40,00
Donatiu Pere Quera	610,00	Aportació programa Fonda	
Aportació programa Caixa de Girona	40,00	Siques-Comte Tallaferró	40,00
Donatiu una família devota	76,16	Aportació programa Família	
Donatiu una família devota	150,00	Gratacós-Ortiz	40,00
Donatiu Joan Bosch	69,00	Aportació programa Gestoria Bassols	40,00
Donatiu Cons. Guardiola	164,57	Aportació programa Joaquim Juanola	40,00
Interessos Llibreta Caixa de Pensions	0,34	Aportació programa Ferreteria	
Donatiu una devota	30,00	Mas Ventura	40,00
Donatiu una devota	30,00	Aportació programa	
Donatiu Reig Saubi (per a flors)	50,00	Mobles i Dec. Iglesias	40,00
Donatiu una devota	30,00	Aportació programa	
Donatiu Maria Lluïsa Oliveras	6,00	Patisseria Surroca	40,00
Donatiu A.B.P.	10,00	Aportació programa Petro Garrotxa	40,00
Aportació programa		Aportació programa	
Caixa de Pensions	40,00	Proxim-Mateu Ros	40,00
Aportació programa		Aportació programa	
Banc Popular Español	40,00	Renault-Rafel Solá	40,00
		Aportació programa Família	
		Oliveras-Serra	40,00
		Aportació programa Vicenç Riu	40,00

Cobraments

	€
Aportació programa Sacs Plaur	40,00
Aportació programa Supermercat Vidal	40,00
Aportació programa Tallers L. Sanz	40,00
Aportació programa una família devota	50,00
Aportació programa S. Vilarrasa	40,00
Aportació Ajuntament de Besalú	600,00
Donatiu LL. C.-Premià de Mar	50,00
Donatiu una família devota	10,00
Donatiu una devota	100,00
Entrada congregants	17,00
Donatiu un devot	20,00
Donatiu Carme Jofre	10,00
Traspàs Cte. Junta dones	2.031,19
Interessos	0,98
Donatiu Joan Grau Font	50,00
Una devota N.V.	20,00
Donatiu Delfina Adam de Oller	60,00
Donatiu Maria Gratacós Pahisa	30,00
Donatius Bústia-Església	215,20
Quota anual Manaies-Estaferms	1.650,00
Donatiu de Joan Colomer	20,00
Donatiu Vda. Alabert	50,00
Interessos Caixa de Girona	2,87
Donatiu S.M.	30,00
Una devota (per a flors per a la Mare de Déu)	350,00
Donatiu P.F.	40,00
Donatiu Josep Felip	20,00
Donatiu Enric Rost	50,00
Donatiu Isidre Quer (per a flors per a la Mare de Déu)	150,00
TOTAL	14.410,30

Pagaments

	€
Pagament músics	1.390,00
Repartir programes	98,00
Rentar roba	9,05
Pastisseria Surroca	367,51
Pagament Valeria Estañol	44,40
Pagament flors	233,50
Pagament arranjaments rampa de fusta	32,00
Fleca Isabel	156,00
Fleca Descamps	129,60
Pagament Gràfiques Alzamora	1.500,65
Pagament confecció vestes i cinturons	714,86
Pagament factura Boix (cascs-escuts-espasa)	551,90
Enviament cartes (segells)	76,16
25 corones	150,00
Pagament factura Joan Bosch	69,00
Pagament factura Cons. Guardiola	190,85
Pagament factura Trans. Pere Jofre	105,00
Pagament Restaurant Can Kei (músics)	224,00
Pagament Supermercat Proxim	147,00
Pagament Marta Regalat	6,20
Pagament Supermercat Proxim	34,00
Comissions cobrament quotes anuals	8,68
Pagament predicadors i misses	409,00
Terratrèmol a l'Àsia (tsunami)	300,00
Compra llibre caixa i fotocòpies	8,56
TOTAL	6.955,92

IMPORT COBRAMENTS 14.410,30 €

IMPORT PAGAMENTS 6.955,92 €

EXISTÈNCIES 7.454,38 €

COL-LABORADORS QUE HAN FET POSSIBLE L'EDICIÓ D'AQUEST PROGRAMA

AJUNTAMENT DE BESALÚ Besalú	FAMÍLIA GRATACÓS ORTIZ Barcelona
BANCO BILBAO VIZCAYA ARGENTARIA, S.A. Besalú	GESTORIA BASSOLS Besalú
BANCO POPULAR ESPAÑOL Besalú	J. JUANOLA, S.L. Besalú
BAR-RESTAURANT CÚRIA REIAL RESIDÈNCIA MARIÀ Besalú	MAS VENTURA, S.L. Besalú
CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA "LA CAIXA" Besalú	METALQUIMIA, S.A. Girona
CAIXA DE GIRONA Besalú	MOBLES I DECORACIÓ IGLESIAS Besalú
CAN QUEI - BAR-RESTAURANT Besalú	PASTISSERIA SURROCA Besalú
CARNISSERIA ROURA Besalú	PETRO-GARROTXA, S.L. Estació servei Besalú - Estació servei Serinyà Distribuïdor oficial Hinia, S.A. Gasoil A-B-C- Oficina central: Tels. 972 59 04 00 - 972 59 32 14
CASA ZAFONT Besalú	PRÒXIM - MATEU ROS Besalú
TALLER REPARACIONS ANTONI HURTÓS Besalú	RENAULT - RAFAEL SOLÀ Besalú
YESOS IBÉRICOS, S.A. Besalú	FAMÍLIA OLIVERAS-SERRA Besalú
CONSTRUCCIONES GUARDIOLA, S.A. Besalú	VICENÇ RIU I TEIXIDOR Besalú
CROS CONSTRUCCIONES MECÁNICAS, S.A. Besalú	SACS PLAUR, S.A. Besalú
EL REBOST DEL COMTAT DE BESALÚ Joan Sala i Torrent - Besalú	SUPERMERCAT J. VIDAL Besalú
ELECTRODOMÈSTICS ESTARRIOLA Besalú	TALLERS L. SANZ, S.A. Besalú
FAMÍLIA FONT Besalú	UNA FAMÍLIA DEVOTA Besalú
FONDA SIQUÉS / HOTEL COMTE TALLAFERRO Besalú	S. VILARRASA S.A. Besalú

ALTRES COL-LABORADORS

AJUNTAMENT DE BESALÚ	NOVETATS CARMÉ Besalú
FONDA SIQUÉS Besalú	TALLERS L. SANZ, S.A. Besalú
MERCERIA KAROL Besalú	DIPUTACIÓ DE GIRONA
METALQUIMIA, S.A. Girona	